

De 'deportatiewet': recente wijzigingen aan de Vreemdelingenwet

Benoit Dhondt
Antigone Advocaten

Bronnen

-S. Dawoud, Agentschap Integratie en Inburgering,
Wetswijzigingen vreemdelingenrecht, ppt. 25.04.2017

- Arrest RvV, nr. 197 311 van 22 december 2017
[http://www.rvv-
cce.be/sites/default/files/arr/a197311.an_.pdf](http://www.rvv-cce.be/sites/default/files/arr/a197311.an_.pdf)

Terminologie en kader

- Vreemdeling?
- Vreemdelingenwet/Verblijfswet/Wet van 1980/
- Derdelander/Unieburger/familielid Unieburger/Belg/Familielid Belg
- Uitgangspunt: sinds 'migratiestop': verblijfsrecht is een uitzondering geworden: Asiel/Gezinshereniging/Unierecht/...
- Al de rest: voorwaardelijk recht afhankelijk van omstandigheden met veel beoordelingsvrijheid voor de DVZ

Terminologie en kader

DVZ

Administratief recht

Rechtsbeginselen

Administratief beroep: Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Terminologie en kader

- evolutie: elk verblijfsrecht lijkt voorwaardelijk te worden
- Hervorming gezinshereniging Belgen
- verstrenging medische regularisatie / afbouw regularisaties
- Inreisverbod
- Beperking statuut vluchteling in de tijd
- Administratieve bijdrages
- Administratieve boetes

Terminologie en kader

- verstrenging gezinsherenigingsregels
- Hervorming juridische bijstand
- Problematiek rechtsstaat: DVZ krijgt almaar meer macht en almaar meer controle op die macht valt weg.
- despotische tendens: geen stemrecht/louter subject/ politieke representatie en vertegenwoordiging/ stemgerechtigden slecht of niet ingelicht en inzet ressentimentsdiscours

Twee wijzigingswetten

De wet tot wijziging van de Verblijfwet met het doel de bescherming van de openbare orde en de nationale veiligheid te versterken van 24.2.17, *BS* 19.4.17, in werking op 29.4.17

De wet tot wijziging van artikel 39/79 Verblijfwet van 15.3.17, *BS* 19.4.17, in werking op 29.4.17s

Wijzigingen

Commissie van advies

Verwijdering derdelanders

Verwijdering Unieburgers en familie

Begrip openbare orde

Hoorrecht

Schorsend beroep

Welke bepalingen werden gewijzigd?

Oud art. 20, eerste lid Vw: beslissing van de minister tot verwijdering van een niet-gevestigde verblijfsgerechtigde vreemdeling die de openbare orde of veiligheid heeft geschaad of de wettelijke verblijfsvoorwaarden niet heeft nageleefd

– uitsluitend op basis van persoonlijk gedrag

– na advies Commissie van advies voor vreemdelingen indien hoorrecht op grond internationaal verdrag

Oud art. 20, tweede lid Vw en art. 45 Vw.: de beslissing tot verwijdering van een gevestigde vreemdeling of Unieburger die de openbare orde of veiligheid heeft geschaad of de wettelijke verblijfsvoorwaarden niet heeft nageleefd

Welke bepalingen werden gewijzigd?

Oud artikel 21 Vw:

1. Mag nooit worden teruggewezen indien geboren in België of aangekomen voor 12 j en regelmatig verblijf

2. Terugwijzing mag indien ernstige aanslag op de veiligheid van het land:

- regelmatig verblijf sinds > 20 j
- niet veroordeeld tot gevangenisstraf < 5j en actieve ouder van een kind met verblijfsrecht

3. Terugwijzing mag indien ernstige aanslag op de openbare orde of de veiligheid van het land:

- regelmatig en ononderbroken verblijft > 10 j.
- voldoet aan nationaliteitsvoorwaarden

Welke bepalingen werden gewijzigd?

- werknemer, getroffen door een blijvende arbeidsongeschiktheid in de zin van artikel 24 van de wet van 10 april 1971 of van artikel 35 van de wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970, wanneer het arbeidsongeval verband houdt met of de beroepsziekte werd opgedaan bij de uitvoering van arbeidsprestaties van een vreemdeling die regelmatig in België verblijft

Welke wijzigingen?

- Advies Commissie van Advies voor Vreemdelingen wordt afgeschaft
- een rechter, een advocaat en een vertegenwoordiger van een middenveldorganisatie: vaak update en actualisering dossier
- Commissie zou te log en duur zijn: maar was actualisatie mogelijkheid, model voor onafhankelijke inschatting impact op familielevens en controle

Verwijdering derdelanders

einde verblijf beperkte/onbeperkte duur mogelijk om **redenen van openbare orde of nationale veiligheid**)

“Schade aan openbare orde of veiligheid” wordt “redenen van openbare orde of veiligheid”

een **verruiming van het begrip** (redenen > veroordeling of betrapping heterdaad

gevestigde vreemdeling, langdurig ingezetene, derdelander > 10j
ononderbroken verblijf: einde verblijf mogelijk om **ernstige redenen van openbare orde of nationale veiligheid door minister (of staatssecretaris)**

Verwijdering derdelanders

Waarborgen:

Gebaseerd op persoonlijk gedrag en niet op economische gronden

Werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging voor fundamenteel belang samenleving (cf. HvJ)

Geen algemene, preventieve redenen voor verwijdering

Proportionaliteitstoets: ernst/aard inbreuk, uitgaande gevaar en duur verblijf in België banden België & land van oorsprong, leeftijd en gevolgen voor familieleven (zie zgn. Boultif criteria EHRM))

Verwijdering derdelanders

Voordelen?

Geen automatisch inreisverbod meer van 10 jaar

Geen inreisverbod meer mogelijk wegens niet-naleving wettelijke verblijfsvoorwaarden

Uitbreiding proportionaliteitstoets, vergelijkbaar met regeling voor Unieburgers (hoewel dit in principe ook wel via de rechtspraak van het EHRM en HvJ verzekerd was)

Verwijdering Unieburgers en familie

Einde gewoon verblijfsrecht om **redenen** van openbare orde of nationale veiligheid (of volksgezondheid) door minister of DVZ

Einde duurzaam verblijfsrecht om **ernstige redenen** van openbare orde of nationale veiligheid door minister

Einde verblijfsrecht Unieburgers > 10 j. verblijf en minderjarige Unieburgers, bij **dwingende redenen** van nationale veiligheid einde door de Minister

Eveneens waarborgen en evenredigheidstoets

Openbare orde

restrictieve uitlegging + controle door EU

zie bv. HvJ 11/6/15, C-554/13, Zh. en O.:

“[...] de lidstaten weliswaar in wezen vrij blijven om de eisen van de openbare orde af te stemmen op hun nationale behoeften, die per lidstaat en per tijdsgewricht kunnen verschillen, maar dat die eisen, in de context van de Unie, met name omdat zij een afwijking rechtvaardigen van een verplichting die bedoeld is om de eerbiediging van de grondrechten van derdelanders bij hun verwijdering uit de Unie te verzekeren, restrictief moeten worden opgevat, zodat de inhoud ervan niet eenzijdig door de onderscheiden lidstaten kan worden bepaald zonder controle door de instellingen van de Unie.”

Openbare orde

Gevaar openbare orde: een werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging die een fundamenteel belang van de samenleving aantast

Steeds individuele beoordeling vereist of persoonlijk gedrag betrokkene daadwerkelijk en actueel gevaar vormt voor openbare orde, zie HvJ 11/6/15, C-554/13, Zh. en O.:

“Wanneer een lidstaat daarbij steunt op een algemene praktijk of een vermoeden om vast te stellen dat er sprake is van een dergelijk gevaar, zonder dat naar behoren rekening wordt gehouden met de persoonlijke gedragingen van de derdelander en met het gevaar dat van die gedragingen uitgaat voor de openbare orde, gaat die lidstaat voorbij aan de vereisten die voortvloeien uit een individueel onderzoek van het betrokken geval en uit het evenredigheidsbeginsel

Openbare orde

Daaruit volgt dat het enkele feit dat een derdelander wordt verdacht van het plegen van een [...] misdrijf of daarvoor is veroordeeld, er op zich geen rechtvaardiging voor kan vormen dat deze derdelander wordt beschouwd [als] een gevaar voor de openbare orde [...] in de zin van artikel 7, lid 4, van richtlijn 2008/115.

Maar een (niet-definitieve) veroordeling of verdenking van misdrijf, *in combinatie met de (feitelijke en juridische) elementen betreffende het specifieke geval*, kan een gevaar opleveren voor de openbare orde

Openbare orde

Redenen < ernstige redenen < dwingende redenen

Graad van ernst bedreiging kan volgens MvT bepaald worden door o.m. :

- aard of de omvang van de feiten
- aard en de ernst opgelopen of uitgesproken sancties
- juridische en politieke context feiten
- status van het slachtoffer
- graad van verantwoordelijkheid of betrokkenheid
- sociale of beroepsstatus betrokkene
- recidive risico
- *modus operandi*

Openbare orde

‘ernstige redenen’ volgens HvJ:

- deelnemen/ondersteunen terroristische activiteiten
- aan drugshandel gerelateerde criminaliteit
- seksueel misbruik minderjarige
- mensenhandel en seksuele uitbuiting vrouwen en kinderen
- illegale drugs- en wapenhandel
- witwassen van geld
- corruptie en fiscale fraude
- vervalsing van betaalmiddelen
- cybercriminaliteit
- georganiseerde misdaad

Openbare orde

Kan volgens HvJ een 'dwingende reden van nationale veiligheid' vormen:

Seksuele uitbuiting van kinderen

Volgens MvT kunnen feiten die 'ernstige' bedreiging vormen van openbare orde, in bijzondere ernstige omstandigheden, ook vallen onder begrip 'dwingende reden van nationale veiligheid'

Openbare orde

Detentie, preventieve maatregelen en inreisverbod Unieburgers en familieleden is nu mogelijk, maar op gespannen voet met Europees recht

Als minister of DVZ overweegt een verblijfsrecht van > 3 maanden te beëindigen krijg je mogelijkheid relevante elementen aan te voeren

Termijn? *in principe* 15 dagen (tgv advies RvS) vanaf de ontvangst brief

Uitzonderingen: staatsveiligheid / bijzondere omstandigheden / 'onbereikbaar'

geen nieuwe termijn eens 'bereikbaar' / Quid vakantie?

Motivering

Invoering uitzondering op verplichte motivering van
administratieve beslissingen “indien redenen van staatsveiligheid
zich daartegen verzetten”

Schorsend beroep?

→ geen schorsende werking wanneer beslissing steunt op 'dwingende redenen van nationale veiligheid'. DVZ vermeldt in betrokken beslissing dat het gebaseerd is op dwingende redenen

RvS: gewone schorsingsprocedure, UDN en voorlopige maatregelen zijn ook daadwerkelijke rechtsmiddelen maar België al meerdere malen veroordeeld voor te complexe beroepsprocedures in vreemdelingenrecht (zie bvb arrest EHRM, S.J. t. België)

Schorsend beroep?

Recht op een effectief rechtsmiddel:

- Wat bij artikel 3 EVRM schending? Recht op automatisch schorsend beroep
- Wat bij een artikel 8 EVRM schending? Minder evident

Zie *Asalya t. Turkije*: geen automatische schorsing, maar wel effectief nazicht risico met procedurele garanties. Bij bedreiging nationale veiligheid brede marge, maar wel gebalanceerd en tegensprekelijk onderzoek verzekeren. De rechtbank moet niet louter op de hoogte zijn van openbare orde problematiek maar ook echt onderzoek voeren (kan de RvV dit?)

Schorsend beroep?

Algemeen principe: staatssoevereiniteit qua binnenkomst, verblijf en verwijderingen vreemdelingen. Het EVRM houdt geen verblijfsrecht in en in kader openbare orde mogen staten veroordeelde vreemdelingen verwijderen.

MAAR, wel voorzien door wet, legitiem doel dienen en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving.

Schorsend beroep?

Ook lichtpuntjes: Rechter Pinto de Albuquerque in De Souza Ribeiro t. Frankrijk:

“In times of unemployment and fiscal constraints, States refrain from granting migrants equal access to civil and social rights and give preference to nationals over migrants. This policy not only challenges social cohesion in European countries, but goes to the heart of the principle of equality. By failing to acknowledge the civil and social rights of undocumented migrants, States become morally responsible for the commodification of those persons who live at the very bottom of the social ladder. This responsibility is not only moral, but also legal.”

Openbare orde : voorbeeld arrest Verenigde Kamers RvV

Arrest nr. 197 311 van 22 december 2017:

Feiten: Marokkaanse man, verblijfsrecht sinds 2001 o.b.v. huwelijk met een Belg. Huwelijk ontbonden in 2005. Huwelijk in 2006 met Marokkaanse. Vier kindjes en één onderweg.

Verschillende ernstige criminele feiten en veroordelingen.

Re-integratie via SURB

Maar recidive risico

Toelaatbare inmenging in het gezinsleven

Vragen, opmerkingen en bedenkingen

Wat met vergissingen?

Wat met gelijkheidsbeginsel? Wordt een vreemdeling 2 maal gestraft in vergelijking met een Belg?

Hoe treft dit mensen, wat zijn de gevolgen voor familieleden op psychisch-identitair niveau?

Hoe bouw je een leven op waar je continu uit weggeplukt kan worden?

Vragen?

